

yıllar başkanı olduğum, Av ve Yaban Hayatı Koruma, Geliştirme ve Tanıtma Vakfı ile bugün de süren bir mücadeleye giriştim. Bu mücadelede yanımda iki elin parmağını geçmeyen sayıda kişi vardı.

Usulsüz avcılıkla, balıkçılıkla; yaban hayatı yaşama ortamlarına verilen zarara karşı, kıyasıya bir mücadeledir bu. Hikâyesini, Boyut Yayıncılık tarafından birkaç hafta önce satışa sunulan *Büyük Beyaz Adam* kitabımda anlattım. Bu kitap tümüyle belgelere dayanmaktadır ve olup bitenin ancak çok kısa bir özetidir.

Yurtdışında da doğal alanları ve yaban hayatını incelediniz. Anadolu'nun ne tür kendine has yönleri var sizce?

Anadolu, denizi ile kara-sıyla tam bir geçit yeri. Bu nedenle de iklim, bitki örtüsü ve hayvan türleri çok çeşitli. Tek başına Anadolu'da, bütün Avrupada olandan çok daha zengin flora ve fauna yaşıyor. Bu bile Anadolu'yu özel kılıyor. Bir de "endemik", yani sadece Anadolu'ya özgü türler var. Anadolu'da bugün de bütün hızı ile süren flora ve fauna kaçakçılığının nedeni bu. Ve biz bunun daha yeni farkına varıyoruz. Bu açıdan, Av ve Yaban Hayatı Vakfı'nın yırtıcı kuş kaçakçılarına karşı verdiği mücadele güzel bir örnektir.

Türkiye'de doğa koruma çalışmalarının tarihine baktığımızda öne çıkan olaylar neler? Sizin hatıralarınızda en çok yer etmiş yerler, gelişmeler hangileri?

Süha Umar'ın karış karış gezdiği Anadolu'da kamp kurduğu alanlardan biri Bolu (üstte). Türkiye doğasını dağlarından denizlerine yıllar içinde yakından tanımış Süha Umar, birikimini *Büyük Beyaz Adam* adlı kitabında okurla paylaşıyor (karşı sayfada).

1960-70'li yıllarda insanların çevre bilincinde önemli bir değişiklik oldu. Olumsuz gidişi gören eğitimli kişiler, gönüllü kuruluşlar oluşturarak bu gidişi durdurmaya çalıştılar. Türkiye Tabiatını Koruma Derneği, Doğal Hayatı Koruma Derneği (DHKD) gibi STK'lar bu dönemde ortaya çıkmışlardır. 1990'lı yıllarda ise onlara, çok farklı bir yaklaşım ve çalışma biçimi ile Av ve Yaban Hayatı Koruma Geliştirme ve Tanıtma Vakfı katıldı.

Beni en çok etkileyen gelişmeler, Nihat Turan ve aralarında Hasan Asmaz, Serhan Göksu, Tansu Gürpınar, Avni Nebioğlu, İsmet Özer gibi kişilerin bulunduğu bir avuç insanın Orman Bakanlığı, Milli Parklar, Av ve Yaban Hayatı bölümünde görevle-

başlamaları ve yaptıklarıdır. Daha sonra DHKD'nin sürdürdüğü çalışmalar var.

Belki daha da önemlisi Av ve Yaban Hayatı Vakfı'nın o güne kadar pek de görevlerinin bilincinde olmayan veya görevlerini nasıl yerine getirebileceklerini bilemeyen, pek de önemsemeyen Orman ve Tarım Bakanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı gibi kurumları harekete geçirerek, yasaların uygulanmasını sağlamasıdır.

Doğa koruma çalışmalarının geleceği ile ilgili neler söyleyeceksiniz? Bizi nasıl bir gelecek bekliyor?

Doğa koruma çalışmalarının bir devlet politikası olarak belirlenmesi ve uygulanması gerekir. Ne yazık ki

ülkemizde yerleşim, maden ve enerji politikaları, doğanın korunması gereği göz ardı edilerek belirleniyor ve uygulanıyor. Mutlak koruma alanlarında dahi sahadan sorumlu kuruluşun onayı alınmaksızın örneğin maden arama, taş ocağı açma izni verilebiliyor. Arama izinleri ile üretim yapılmasına olanak tanınıyor. Akarsuların üzerine, gerekli araştırmalar yapılmadan, hatta ÇED raporuna bile gerek görülmeden HES izni veriliyor. Tarım alanları yerleşime açılıyor, bu alanlarda enerji santralleri kurulması düşünülüyor; denizler ve kıyılar talan ediliyor. Meralar yerleşime ve sanayi yatırımlarına açılıyor. Sulak alanlar hâlâ "ıslah" adı altında kurutuluyor. Yanlış su politikaları nedeniyle göller ve sulak alanlar kuruyor ●